
Szakmai Hírlevél

SzocioNet Dél-Dunántúli
Regionális Módszertani
Humán Szolgáltató Központ

2011. január
VII. évfolyam 4. szám

Tartalom

KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS A BEFOGADÓ OTTHON ÉS A SOMOGY MEGYEI GYERMEKOTTHONOK GYAKORLATÁRÓL VALAMINT AZ ALAPELLÁTÁSSAL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL.....	3
GYERMEKJÓLÉT ELJÁRÁSI MODELLJE AZ IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉSHEZ.....	4
A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATOK ÉS A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS EGYÜTTMŰKÖDÉSE	14
IGAZOLATLAN ISKOLAI HIÁNYZÁSOK-DILLEMÁK EGY ESET KAPCSÁN	18
JOGSZABÁLYVÁLTOZÁS.....	21
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gytv.) módosításának főbb elemei	21
A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban Cst.) módosításának főbb elemei	23
„ILYEN VOLT-ILYEN LETT” ÉS „GYERMEKI JOGHOZ MÉLTÓAN” című SÉRÜLT, ILLETVE HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SZOBÁIT FELÚJÍTÓ PROJEKTJÉNEK ZÁRÓ RENDEZVÉNYE	23
„SZOCIONET KARÁCSONY”	24
A SOMOGY MEGYEI GYERMEKVÉDELMI RENDSZER ÁTSZERVEZÉSE	26
AKKREDITÁLT SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS	26

KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS A BEFOGADÓ OTTHON ÉS A SOMOGY MEGYEI GYERMEKOTTHONOK GYAKORLATÁRÓL VALAMINT AZ ALAPELLÁTÁSSAL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL

A VIII. Gyermekvédelmi hét keretében 2010. november 17-én került megrendezésre a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központban „*Az ideiglenes beutalás szakmai protokollja*” elnevezésű rendezvény.

Az alapellátás és szakellátás szakembereit **Porció Györgyné**, a Gyermekvédelmi Központ igazgatója köszöntötte.

A tanácskozás elején **Szorcsikné Kálmán Bettina** Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ szakmai vezetője a beutalással kapcsolatos tapasztalatokat és problémákat ismertette:

Problémák:

- Sok esetben tapasztalható, hogy a gyermekvédelmi központ az ideiglenes hatályú elhelyezéssel kapcsolatos határozatot megkapja, azonban a gyermek szökésben van.
- Azok a 16-17 éves gyermekek akik, az alapellátás mellett nem jártak iskolába, és a beutalásuk oka a tankötelezettség teljesülésének elmulasztása, tapasztalataik szerint a szakellátásban sem fognak eleget tenni tankötelezettségüknek.
- Azok a lánygyermekek, akik 14 évesen azért kerülnek be a szakellátásba, mert párkapcsolatban élnek 14 évesen, azt a beutalást követően sem lehet megakadályozni, figyelembe véve, hogy a szakellátás intézményei nyitottak.
- Több esetben a beutalás okául a szülő új kapcsolata szolgált.

Kérések:

- Beutalás előtt áttekinteni, hogy van-e olyan rokon vagy hozzátartozó, ahova a gyermek elhelyezhető lehet.
- Az ideiglenes hatályú elhelyezésnél legyen arról tájékoztatva a gyermek, hogy a befogadó otthonba marad.
- A gyermekkel kapcsolatos személyes iratok, és tárgyak továbbításában a családgondozó közreműködését kéri.

A továbbiakban a III. számú Gyermekvédelmi Központ igazgatója, **Gróti Mónika**, és helyettese **Somogyvári Anett**, a II. sz. Gyermekvédelmi Intézmény igazgatója, **Tomorné Huber Éva**, valamint **Nagy Róbertné**, az I. sz. Gyermekvédelmi Intézmény Kékmadár Szakmai Egységének család-és utógondozója, ismertették a szakmai egységek tevékenységével kapcsolatos gyakorlati tapasztalataikat. **Lenhofferné Salamon Éva** a SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti Csoportjának családgondozója a gyermekjóléti csoport ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó 2009. évi adatait mutatta be.

A tapasztalatok alapján az ideiglenes hatályú elhelyezés okai általában komplexek:

- gyermekek magatartása
- szülői alkalmatlanság
- szociális helyzet
- törvényes képviselő nélkül maradt gyermek

Az ID-be került gyermekek általában korábban már gondozás alatt álltak védelembe vétel mellett. Ebben az esetben a gyámhatóságnál a gyermekekre vonatkozó valamennyi adatlap megtalálható. A gyámhatóság az adatlapokat továbbítja a gyámhivatal felé.

A 16-18 éves gyermekek esetében jellemző, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést nem a családgondozó javasolta, hanem a szülő mondott le a szülői felügyeleti jogáról, „nevelési”, vagy „büntetési” szándékkal. A 15-16 éves korban induló gondozások vonatkozásában tehát valóban nincs kifutási idő. A gyermekek

okmányait és egyéb személyes tárgyait a családgondozónak nem áll módjában a befogadó otthonba eljuttatni. A családgondozó a szülők motiválásában működik közre.

A hozzászólásokat követően a rendezvény **Porció Györgyné**, intézményvezető záróbeszédével ért véget.

Az emlékeztetőt készítette:

Solymosi Mária SzocioNet DDRMHSZK módszertani szaktanácsadó

GYERMEKJÓLÉT ELJÁRÁSI MODELLJE AZ IDEIGLENES HATÁLYÚ ELHELYEZÉSHEZ

Az alábbiakban a SzocioNet Gyermekjóléti Csoportjának eljárásrendjét mutatjuk be, bízva abban, hogy az eljárásrend saját munkátokat is segíti az ideiglenes hatályú elhelyezéssel kapcsolatos szakmai és adminisztrációs tevékenység végzése során.

A gyermekjóléti szolgálat a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére törekszik.

Ha a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, és a szülő nem működik együtt az alapellátást nyújtó szolgálattal és szolgáltatókkal, valamint a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg védelembé vétel során nyújtott családgondozással, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére vagy nevelésbe vételére.

I. A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a gyermek ideiglenes elhelyezése során

„A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség” a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban 15/1998. (IV.30.) NM rendelet) 18.§ (4) bekezdése alapján.

A szakellátásba kerülés módjai:

- beutaló szerv által (a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága),
- gyermek kérésére, (bántalmazás, vagy attól való félelem...)
- a törvényes képviselő által. (élethelyzeti nehézség, krízis, betegség...)

Az ideiglenes elhelyezés okai:

Kezdeményező lehet: Gyermekjóléti Szolgálat

- alapellátásból – súlyos veszélyeztetettség,
- eredménytelen védelembé vétel.

Kezdeményező lehet: bármely jegyző vagy gyámhivatal

- alapellátási előzmény nélkül - krízishelyzet

Gyermekjóléti szolgálat

1. Az ideiglenes elhelyezés oka: alapellátásból – súlyos veszélyeztetettség

A javaslat megtételéig a családgondozó feladata:

- a.) **Alapellátás keretén** belül a hozzáforduló, vagy hozzá irányított klienseket személyes kapcsolat keretén belül segíti gyermekük nevelésében, gondozásában, veszélyeztetettségük megszüntetésében, tehát **családgondozást végez**. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében. Kezdeményezi, a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.
- b.) A családgondozó a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve gondozási tervet készít. A családgondozó a gyermek és a szülő közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét és a megállapításokat a helyzetértékelésben, rögzíti. A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére. Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségügyi állapota vagy fogyatékossága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi. Ha a gyermekjóléti szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője (törvényes képviselője) együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn. Az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal. Ha elegendőnek ítéli meg az alapellátást, és egy rendkívüli helyzet miatt a gyermek súlyosan veszélyeztetetté válik, pl. felügyelet nélkül marad, és a veszély nem oldható meg védelembé vétel keretein belül, a családgondozó hatósági beavatkozásra, **ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot, a jegyzői gyámhatóság felé**. Kaposvár esetében a Gyermekvédelmi Iroda felé.

2. Az ideiglenes elhelyezés oka: eredménytelen védelembé vétel.

A javaslat megtételéig a családgondozó feladata:

- a.) **Alapellátás** keretén belül a hozzáforduló, vagy hozzá irányított klienseket személyes kapcsolat keretén belül segíti gyermekük nevelésében, gondozásában, veszélyeztetettségük megszüntetésében, tehát **családgondozást végez**.
- b.) A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében.

- c.) Kezdeményezi, a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.
- d.) A családgondozó a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve gondozási tervet készít. A családgondozó a gyermek és a szülő közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét és a megállapításokat a helyzetértékelésben, rögzíti. A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére. Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségügyi állapota vagy fogyatékossága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi. Ha a gyermekjóléti szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője (törvényes képviselője) együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn. Az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség. Javaslatot tehet a jegyzőnek a gyermek, védelembé vételére.
- e.) Amennyiben alapellátás keretében a veszélyeztetettséget megszüntetni nem lehet, gyermekre **védelembé vételi javaslatot** készít.
- f.) Védelembé vett gyermekeknél egyéni gondozási-nevelési tervet készít, munkáját a terv alapján végzi. Felülvizsgálatokon javaslatot tesz a továbbiakra.
- g.) A jelzőrendszer tagjaival együttműködik, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében, kiemelten a védőnői szolgálattal.
- h.) Amennyiben a gondozási-nevelési terv megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges a családgondozó írásban jelzi ezt a jegyzőnek. Felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelembé vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor. A családgondozó a védelembé vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a jegyzőt a védelembé vétel körében végzett családgondozói tevékenységéről és megindokolt javaslatot tesz a védelembé vétel fenntartására vagy megszüntetésére, a jegyző vagy a gyámhivatal által teendő intézkedésekre. Ha ezek az intézkedések, törekvések nem vezetnek eredményre, és a gyermek veszélyeztetettsége súlyosabbá válik, a családgondozó hatósági beavatkozásra, ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot, a jegyzői gyámhatóság felé. Kaposvár esetében a Gyermekvédelmi Iroda felé.

Bármely jegyző vagy gyámhivatal

3. Az ideiglenes elhelyezés oka: alapellátási előzmény nélkül – krízishelyzet

A javaslat megtételéig a családgondozó feladata:

Bármely jegyzőtől, vagy gyámhivaltól érkezett jelzés, mely kiskorú olyan fokú **veszélyeztetettségéről ad számot,**

melyben mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotról szól, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza = **alapellátási előzmény nélküli krízishelyzet** esetében, a jegyző, vagy gyámhivatal felkéri a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatot, hogy a szükséges információk beszerzésének érdekében keresse fel a családot, ahol a veszélyeztetett gyermek él. Mérje fel a veszélyeztetettség mértékét, és szükség esetén tegyen javaslatot az ideiglenes hatályú elhelyezésre.

A családgondozó a kérdésben jelzett lakcímet köteles haladéktalanul felkeresni. Az ügyeletet teljesítő kolléga kimegy a helyszínre és felméri a veszélyeztetettség fokát. Majd megteszi a szükséges javaslatot.

Amennyiben életveszélyről, súlyos elhanyagolásról, bántalmazásról van szó, hatóságot értesíti, - gyámhatóság, valamint szükség szerint, - rendőrség.

A hatóság kiérkezéséig, ha mód van rá, felveszi a szükséges adatokat. A hatóság kiérkezését követően, a veszélyeztetett gyermek további sorsának intézése, jegyzői gyámhatóság feladata. (Gyermekevédelmi Iroda)

Adminisztráció

A családgondozó a gondozás megkezdésekor, adatlapokon rögzíti a gyermek és szülője személyi adatait:

- **Nyilatkozat:** a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. adatvédelmi törvény alapján
- **Nyilatkozat:** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 33.§-a (továbbiakban Gyvt.) és a 15/1998. /IV.30./NM rendelet 2.§-a alapján
- **IX. számú adatlap** a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997.(XII.17.) Kormányrendelet (továbbiakban 235/1997.(XII.17.) Kormányrendelet) 1. számú melléklete alapján. A családban élő minden gyermekre vonatkozóan ki kell tölteni (a gyermek a törvényes képviselő, a szülők, a gyám személyes adatait, egyéb eljárások kezdetének és lezárásának dátumait tartalmazza).

„Gyermekeink védelmében” elnevezésű nyilvántartási rendszer adatlapjai a 235/1997.(XII.17.) Kormányrendelet 1. számú melléklete alapján:

- **„T” Törzslap** (a gyermek, a törvényes képviselő, a szülők, a gyám, az átmeneti nevelt esetén gyám/nevelőszülő személyes adatait.) A családban élő minden gyermekre vonatkozóan külön kell kitölteni.

Az adatlap funkciója:

1. a gyermek alapvető adatainak regisztrálása,
2. a későbbi ellátások során a hatóságok, intézmények, ellátók kölcsönös tájékoztatásakor a gyermek azonosítása.

Az adatlap kitöltője: az a gyermekjóléti szolgáltató vagy átmeneti gondozást nyújtó, illetve szakellátó intézmény, amelynél az eset indul. A változások a gondozási folyamat során értelemszerűen időponttal rögzítendőek.

A kitöltés ideje: a gyermek ellátórendszerbe való bekerülésekor

Az adatlap továbbítása: a gondozási folyamat során az első kitöltött példány megfelelő módosításokkal ellátott másolatai követik a gyermek útját az esetleges további, hatóságokhoz, szolgáltatókhoz, akiknek már nem kell újra felvenniük ezt az adatlapot.

- **„Gysz-1” adatlap – Helyzetértékelés**

Tartalmazza: Hogy ki küldte a családdal kapcsolatos első jelzést, ki milyen intézkedést tett meg a család problémájának megoldása érdekében, a családdal a Gyermekjóléti Csoport mikor és milyen formában vette fel a kapcsolatot, milyen intézkedéseket téve, a gyermekkel kapcsolatban milyen eljárások vannak folyamatba, mik a Gyermekjóléti Csoport

tapasztalatai, következtetései, milyen feladatokat kell a probléma/mák megoldása érdekében elvégezni. Az adatlap funkciója:

1. Az eset kezdeti regisztrálása
a) önkéntes jelentkezés esetén, amennyiben a feltárt probléma előreláthatólag túlmegy a tanácsadás keretein, és legalább egy, a családnál történő helyszíni tájékozódást igényel,

b) jelzőrendszerből érkező értesítés esetén,

2. egyszerű környezettanulmány, védelembé vételre vonatkozó javaslattevél, illetve véleménynyilvánítás akkor, ha a gyámhatóság felkérését nem előzte meg gyermekjóléti szolgáltatás.

A családgondozó következtetésben indokolja az eset lezárását vagy folytatását, illetve megteszi javaslatát a hatóságnak.

Amennyiben a gyermek veszélyeztetett, az eset ezen a lapon nem zárható le, hanem tovább dokumentálandó a többi adatlapon.

3. Az adatlapot családonként egy példányban kell kitölteni, amennyiben azonban a családban több gyermek van, a rájuk vonatkozó következtetéseket, javaslatokat az adatlap végén gyermekenként kell részletezni.

Az adatlap kitöltője: a gyermekjóléti szolgálat.

A kitöltés kezdete: a család jelentkezése, a jelzés, illetve a gyámhatósági felkérés beérkezése.

Az adatlap továbbítása: a Törzslappal együtt, amennyiben a hatóság számára környezettanulmányként, javaslattevétként készült.

- **„Gysz-2” adatlap – További fontos információk**

Tartalmazza: Gyermekre, szülőkre vonatkozó személyes adatok (személyigazolvány szám, lakcímkártya, TB kártya szám, közgyógyigazolvány száma, adó szám), esetleges probléma esetén kihez helyezhető a gyermek, annak személyes adatai; szülőkre és gyermekre vonatkozó fontos tudni valók, betegségek; családdal kapcsolatban álló szakemberek és elérhetőségeik.

Az adatlap funkciója:

1. a gyermekkel kapcsolatos sürgős tudnivalók rögzítése és továbbadása abban az esetben, ha a gyermek gyermekjóléti szolgáltatási előzmény nélkül kerül helyettes szülőhöz, gyermekek átmeneti otthonába vagy ideiglenes hatályú elhelyezésre,
2. a családgondozáshoz szükséges feltárás segítése, dokumentálása,
3. a gyámhatóság, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és a gondozóhely tájékoztatása abban az esetben, ha a gyermek, nevelésbe vételét javasolják, illetve, ha otthont nyújtó ellátásba kerül.

Az adatlap kitöltője: a gyermekjóléti szolgálat

A kitöltés ideje:

1. a gyermek átmeneti gondozásba kerüléséről, ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló értesítés kézhezvétele, vagy
2. a családgondozás megkezdése,
3. amennyiben a gyermekjóléti szolgálat maga intézkedik a gyermek elhelyezésével kapcsolatban, az intézkedés ideje.

Az adatlap továbbítása:

1. a Törzslappal együtt a gondozási helyre, amennyiben a gyermek előzmény nélkül helyettes szülőhöz, gyermekek átmeneti otthonába vagy ideiglenes hatályú elhelyezésre kerül,
2. a területi gyermekvédelmi szakszolgálathoz, továbbá az összes adatlappal együtt a gyámhivatalba. (Azon keresztül a gondozási helyre, amennyiben a gyermek számára a gyermekjóléti szolgálat családgondozása után nevelésbe vételt javasolnak.)

• **„Gysz-3” adatlap – Környeztanulmány**

Tartalmazza: a lakásra, a körülményekre, a családra, a külső kapcsolatokra, a családon belüli kapcsolatokra vonatkozó információkat valamint a gyermekkel kapcsolatos információkat (lakás adatai, nagysága, komfort fokozata, szobák száma, lakásban együtt élők neve és pozíciója, szülők jövedelme, szülők egészségi és mentális állapota, családtagok kapcsolata, család külső kapcsolatai lakcímmel, gyermek külső és belső tulajdonságai, gyermek iskolájának neve, gyermek tankötelezettségének teljesítése)

Az adatlap funkciója:

1. amennyiben a család problémája előreláthatólag hosszabb távú, tervszerű családgondozást igényel,
 - a) a család, gyermek helyzetének, a problémák okainak feltárása,
 - b) a családgondozás dokumentálása,
2. környeztanulmány abban az esetben, ha a környeztanulmány készítésére való felkérést családgondozás előzte meg, vagy, ha a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésben van.
3. a javaslattevési lap a gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó javaslattevésre szolgál.

Az adatlap kitöltője: a gyermekjóléti szolgálat

Az adatlap kitöltése:

1. a javaslattevési lap kivételével
 - a) az Esetfelvételi lap „következtetése” alapján, a gondozási folyamat során, a gondozás megkezdésétől kezdve folyamatosan,
 - b) ha a gyermek előzmény nélkül került ideiglenes hatályú elhelyezésbe, a gyámhivatal felkérése szerint történik.
2. A javaslattevési lap szükség esetén töltendő.

Az adatlap továbbítása:

1. az átmeneti gondozást nyújtónak a javaslattevési lap kivételével az első kitöltés után azonnal, a módosításokról folyamatosan konzultálnak.
2. amennyiben a gyermekjóléti szolgálat tesz javaslatot gyermekvédelmi intézkedés alkalmazására, úgy a javaslat részeként az illetékes hatóságnak, amely nevelésbe vétel esetén azt továbbküldi a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnak, aki az elhelyezési értekezlet előtt továbbítja majd a lehetséges gyám(ok)nak.
3. ha a gyermek előzmény nélkül került ideiglenes hatályú elhelyezésbe, a gyámhivatal felkérése szerint a gyermekjóléti szolgálat továbbítja az adatlapot (a gondozási terv és a

gondozási folyamat összegzése nélkül) a gyámhivatalnak, és azon keresztül a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnak, aki továbbítja majd a gyámnak.

- **„Gysz-4” adatlap- Egészségügyi lap**

Tartalmazza: minden fontos információt, ami a gyermek egészségi állapotát, oltásainak beadási időpontját, speciális, vagy sajátos igényeit takarja.

Az adatlap funkciója:

1. a gyermek egészségügyi adatainak rögzítésével a veszélyeztetett gyermek alapellátási gondozásának elősegítése,
2. átmeneti gondozás, otthont nyújtó ellátás esetén az ellátó tájékoztatása.

Az adatlap kitöltője: a gyermek, védelembe vétele, előreláthatólag 15 napot meghaladó átmeneti gondozása, nevelésbe vétele vagy egyéb, a családgondozó által indokoltnak ítélt esetben a gyermekjóléti szolgálat felkérésére a gyermek háziorvosa.

A kitöltés ideje: a külön jogszabályban meghatározott idő.

Az adatlap továbbítása: a gyermekjóléti szolgálat feladata az adatlap továbbküldése a gyermek gondozását ellátó helyettes szülőhöz, gyermekek átmeneti otthonába vagy a szakellátást nyújtó intézménybe az elhelyezéstől számított 8 napon belül.

Az adatlapok megléte és mielőbb a gyámhivatalba való juttatása nagyon fontos, mert ezekből az adatlapokból tud a Gyámhivatal információkhoz jutni a gyermek életét érintő körülményekről.

A „Gysz-4” adatlap, nélkülözhetetlen a szakellátásba kerülő gyermeknél, mert ez az adatlap tartalmazza a gyermek egészségi adatait, oltásait, esetleges betegségét, allergiáit, speciális gondozási-nevelési igényeit. Kedves kollégák, ezt soha ne felejtsetek ki, a gyermek érdeke múlhat rajt.

II. Amennyiben már minden információ a családgondozó rendelkezésére áll az esettel és a családdal kapcsolatban, írásbeli javaslatot kell tenni az ideiglenes hatályú elhelyezésre

A javaslatban szerepelnie kell:

- gyermek szüleinek adatai (a személyigazolvány és a bírósági határozat által azok igazolhatóak legyenek)
- a gyermek törvényes képviselőjének/inek meghatározása (válás esetén bírósági határozat megnézése szükséges)
- a család lakhatásának adatai (lakásnagyság, szobák száma, lakás rendezettsége, gyermek körülményei-ez a családnál tett családlátogatások alkalmával megfigyelhető)
- család anyagi helyzete (jövedelmek és kiadások, amiket a szülő bérpapírral, a munkaügyi központ által, vagy egyéb módon igazolható, kiadásoknál számlák megnézése szükséges)
- az események megbeszélése (mikor, mi történt a gyermek, a szülő részéről is meghallgatva, hogyan oldották meg a problémát, van-e eljárás folyamatba)
- egyéb fontos információk leírása (szülők kapcsolata, szülő/k - gyermek kapcsolata, gyermekkel kapcsolatos egyéb problémák, gyermek, tanulmányi eredményei, iskola neve, osztályfőnök neve)
- védőnővel történő konzultáció leírása esetén (mennyire gondozott a gyermek, megkapta-e a szükséges védőoltásokat, szülők együttműködő-e, mit tapasztal, milyenek a körülmények között él a család, van-e tudomása veszélyeztető tényezőről, megfelelően fejlett-e a gyermek, milyen sűrűn beteg a gyermek)
- a veszélyeztető körülmény leírása, szakszerűen, minden részletre kiterjedően
- a fentiekben leírtak rövid összegzése, ezáltal a javaslat alátámasztása

III. A családgondozó, a javaslatot számítógépen elkészíti, iktatja majd a Csoportvezető jóváhagyását követően azt az adminisztrátor postázza.

IV. Az ideiglenes hatályú elhelyezésről a Gyermekjóléti Csoporthoz érkezett végzések iktatása, kezelése

Az ideiglenes elhelyezésről végzés érkezik be levél formájában a Gyermekjóléti Csoport Irodájába, amely tartalmazza a gyermek és törvényes képviselő adatait, nyilatkozatát, az ideiglenes hatályú elhelyezés indoklását, a gyámhatóság döntését befolyásoló egyéb körülményeket és hatályos, alkalmazott jogszabályokat.

A végzést az adminisztrátor iktatja be, a családgondozó később az átvételi lapon (az iktatást követően) veszi át, és az eredeti példányt az esetdossziéba helyezi.

Határidős levél esetén, a családgondozó a végzést a határidős levelek közé teszi.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt a családgondozó továbbra is folyamatosan gondozza a családot, információkat gyűjt a család, támogató hálózatáról, kapcsolatot tart a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ szakembereivel.

Tájékoztodik:

- a gyermekről
- a szülő és gyermek kapcsolattartásáról.

Konzultál:

- a szakértői bizottsággal
- vizsgálati/elhelyezési csoporttal.

A GYJSZ által készített dokumentációk:

- adatlapok:
- javaslat, mely magába foglalja a gyermek elhelyezésére vonatkozó
- elhelyezési véleményt
-

A gyámhivatal az adatlapokat megküldi a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnak.

Az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt a családgondozó a gyermek családba való visszakerülése érdekében mérlegeli a körülményeket - megvizsgálva az elérhető ellátásokat, és a szülő együttműködését megnyerve – a továbbiakban a családgondozás mellett más, eddig a bekerülés sajátosságai miatt igénybe nem vett alapellátási formák bekapcsolására lépéseket tesz.

Ezek lehetnek:

- átmeneti gondozás: helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, házi átmeneti gondozás,
- napközbeni ellátások: házi gyermekfelügyelet, bölcsőde, hetes bölcsőde, családi napközi.

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat az elhelyezési értekezleten képviselt megalapozott javaslata elkészítéséhez, a gyermek problémájának megoldásában érintett szakemberek részvételével esetmegbeszélést szervezhet 30 napon belül, melyről emlékeztető készül.

Célja:

- a gyermek érdekének megfelelő helyben elérhető legjobb ellátás felkutatása,
- kompetenciák megosztása, felelőségek megfogalmazása,
- közös javaslattétel.

A gyámhivatal a gondozási hely meghatározásának érdekében először meghallgatja a gyermek szülőjét, majd megkéri a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által működtetett megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek állapotáról.

A gyámhivatal a szülő és a szakértői bizottság véleményén kívül az elhelyezésre vonatkozó döntése során figyelembe veszi, hogy „a gyermeket elsősorban örökbefogadó szülőnél, nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges, gyermekotthonban, illetve a Szociális törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában kell elhelyezni” (Gyvt. 82.§(2) bekezdés)

További szempontok figyelembevétele is szükséges a legmegfelelőbb hely meghatározásához, ezek a következők: a gyermek életkora, egészségi állapota, neveltségi szintje, testvéreivel való együttes elhelyezésre törekvés, nevelésének megkívánt folyamatossága, vallási és lelkiismereti meggyőződése, illetve, hogy korábbi lakóhelyéről és nevelési-oktatási intézményétől lehetőleg ne szakadjon el, vagy ne kerüljön messze (más esetben ellenkezőleg: kerüljön messze).

Annak érdekében, hogy a gyámhivatal megtalálja a gyermek számára egészségi állapotának és igényeinek a legmegfelelőbb helyet, segítséget kap a területi gyermekvédelmi szakszolgálattól, ahol nyilvántartást vezetnek a nevelőszülőnél, gyermekotthonban, lakásotthonban, vagy fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában elhelyezett gyermekekről és az üres férőhelyekről, valamint az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőkről, gyermekotthonokról, lakásotthonokról.

V. Az elhelyezés folyamata

A gyermek elhelyezésére vonatkozóan a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által összehívott *elhelyezési értekezleten* születik döntés.

„A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata (...) a gyermek egyéni elhelyezési tervének elkészítéséről való gondoskodás a gyámhivatal megkeresésére...” (Gyvt.60.§)

Az elhelyezési terv elkészítésénél a szakszolgálatnak több szempontot kell figyelembe vennie.

- A szakszolgálat által működtetett megyei szakértői bizottság szakvéleményt ad és javaslatot tesz az elhelyezés formájára.

A szakvélemény elkészítéséhez a gyermek személyiségvizsgálatára kerül sor. Felmérik a gyermek egészségi állapotát, elvégzik a pedagógiai és pszichológiai vizsgálatát értelmi szintjére, személyiségének fejlettségi fokára, neveltségi állapotára vonatkozóan, valamint feltárlják a személyiségfejlődés, vagy a magatartás esetleges zavarainak okát.

- Ezen kívül a szakszolgálat figyelembe veszi a gyámhivatal által rendelkezésére bocsátott, esetleges korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok, a gyermekjóléti szolgálat által megküldött adatlapok, dokumentumok tartalmát.

- Megkéri a gyermeket ideiglenesen befogadó otthon vezetőjétől, vagy szolgáltatást nyújtótól a gyermekkel kapcsolatos tapasztalatairól készített írásos összefoglalót.

Abban az esetben, ha a gyermekjóléti szolgálat részéről nem volt megelőző családgondozás, nincsenek az előzményre vonatkozóan dokumentumai, és csak a gyámhivatal megkeresése útján szerez tudomást az esetről, akkor fel kell tárnia az eset hátterét. Meg kell vizsgálnia, hogy mi a gyermek számára a legmegfelelőbb megoldás. Tapasztalatait és véleményét a szakszolgálat részére meg kell küldenie annak

érdekében, hogy az elhelyezési értekezlet előkészítése során azt figyelembe tudják venni a szakszolgálat munkatársai.

Az elhelyezési javaslat elkészítése érdekében a szakszolgálat elhelyezési értekezletet hív össze.

Az elhelyezési értekezletre meg kell hívni:

- a gyermeket és szülőjét,
- a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot,
- a javasolni kívánt gondozási hely képviselőjét, vagy a javasolni kívánt nevelőszülőt és működtetőjének képviselőjét,
- a gyermekjogi képviselőt.
- Elegendő idő, információ hiányában a két tárgyalás (tervezési, elhelyezési) összevonódik, így előfordulhat, hogy a gyermek nem kerülhet haza a családjába, vagy a számára legmegfelelőbb gondozási helyre.

A terv elkészítésében részt vesz:

- a gyermek,
- a szülő,
- a (lakóhely szerint) illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozója,
- a hivatásos gyám,
- meghívhatók a Gyermekvédelmi törvény 17.§(1) bekezdésében meghatározott szervezetek képviselői, illetve olyan további személyek, akik az elhelyezési terv megvalósításához hatékony segítséget nyújthatnak.

Fontos figyelembe venni, hogy ha a súlyos veszélyeztetettség a gyermek életét közvetlen veszélynek teszi ki, a meghallgatást mellőzni lehet.

VI. A családgondozó további (az ideiglenes elhelyezést) követő feladatai

(Gyvt. 5. §; 17. § és 72-76. §-a, továbbá a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 95-98. §-a, valamint a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 91. § (2)-(3) bekezdése alapján)

- Együttműködik a családjából kiemelt gyermek érdekében a szakszolgálat családgondozójával.
- Gyámhivatal kirendelésére utógondozói feladatokat lát el.
- Javaslatot tesz a családjából kiemelt gyermek, gondozási helyének meghatározására.
- Felkérésre környezettanulmányt készít. (jegyző, gyámhivatal)
- Esetmegbeszéléseken részt vesz.
- Folyamatosan vezeti a gondozott gyermekek, családok adatlapjait, adminisztrációs feladatokat.
- Folyamatosan vezeti a szolgálat forgalmi naplóját, adminisztrációs feladatokat végez. (iktatás, levelezés)

VII. Egyéb adminisztrációs teendők

Az ideiglenes elhelyezésről szóló határozat valamint a jogerőről szóló végzés postai úton, levél formájában érkezik a Gyermekjóléti Csoporthoz, amit az adminisztrátor iktat be, a családgondozó később az átvételi lapon (az iktatást követően) veszi át, és az eredeti példányt a dossziéba helyezi.

Forrás: Konszenzus Kiadvány Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok VI. Országos Konszenzus Konferenciája 2006. Elérhető: www.mogvesz.hu

Az eljárásrendet készítette:

Pinczésné Molnár Gyöngyi SzocioNet DDRMHSZK családgondozó

A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATOK ÉS A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az alábbi módszertani anyag célja, hogy elősegítse a gyermekvédelem rendszerében a szakellátás és az alapellátás hatékonyabb együttműködését, a gyermek érdekében történő intézkedések és szakmai javaslatok összehangolását.

I. A gyermek szakellátásba kerülésével és elhelyezésével kapcsolatban:

Meg kell vizsgálni azokat a feladatokat, amelyek ellátásában gyermekjóléti szolgálatok és a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatók együttműködnek.

Jogsabályi felosztás alapján (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban Gyvt.) ezek a következők:

1. a gyermek ideiglenes elhelyezése, vagy nevelésbe vétele;
2. a szakellátásba került gyermek és szülei kapcsolattartása;
3. a gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánítása;
4. a gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata; illetve
5. a családjába visszahelyezett gyermek utógondozása.

II. Feladatok a gyermek ideiglenes elhelyezése, vagy nevelésbevétele során

A gyermekjóléti szolgálat a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére törekszik.

„A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal,

vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség” a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló (15/1998 (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban 15/1998 (IV.30.) NM rendelet) 18.§ (4) bekezdése alapján.

Ha a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, és a szülő nem működik együtt az alapellátást nyújtó szolgálattal és szolgáltatókkal, valamint a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg a védelembé vétel során nyújtott családgondozással, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, vagy nevelésbe vételére.

Felmerülő probléma:

- A gyermekjóléti alapellátás során gyakran felmerülő probléma, hogy a megoldást segítő ellátások (pl. átmeneti gondozás, napközbeni ellátások, speciális szükségletű gyermekek alapellátása) a törvényi kötelezettség be nem tartása miatt nem elérhetőek több településen. Előfordul, hogy az ellátórendszer hiányossága miatt – szakmai etikai és gyermekjogi szempontból nem elfogadható módon - a gyermekjóléti szolgálat ideiglenes hatályú elhelyezést vagy nevelésbe vételt javasol, mivel a gyermek veszélyeztetettsége másként nem enyhíthető.

Megoldási javaslat:

- A gyermekjóléti szolgálat az éves beszámolójában hívja fel a települési önkormányzat figyelmét a törvényben meghatározott ellátások biztosítására.

„A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében (...) javaslat készítése a gyermek családjából való kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.” /Gyermekvédelmi törvény 39. § (4)/

Ezt a javaslatot és a megelőző családgondozás során keletkezett dokumentációt a gyermekjóléti szolgálat megküldi a gyámhivatal részére.

A szakellátásba kerülés módjai:

- beutaló szerv által (a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága),
- gyermek kérésére,
- a törvényes képviselő által.

A szakellátásba kerülés okai:

- alapellátási előzmény nélkül - krízishelyzet,
- alapellátásból – súlyos veszélyeztetettség,
- eredménytelen védelemben vétel.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt a családgondozó továbbra is folyamatosan gondozza a családot, információkat gyűjt a család támogató hálózatáról, kapcsolatot tart a TEGYESZ szakembereivel.

Tájékozódik:

- a gyermekről
- a szülő és gyermek kapcsolattartásáról.

Konzultál:

- a szakértői bizottsággal
- vizsgálati/elhelyezési csoporttal.

A GYJSZ által készített dokumentációk:

- adatlapok
- javaslat
- elhelyezési vélemény

A gyámhivatal az adatlapokat megküldi a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnak.

Az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt a családgondozó a gyermek családba való visszakerülése érdekében mérlegeli a körülményeket, megvizsgálva az elérhető ellátásokat, és a szülő együttműködését megnyerve – a továbbiakban a családgondozás mellett más, eddig a bekerülés sajátosságai miatt igénybe nem vett alapellátási formák bekapcsolására lépéseket tesz.

Ezek lehetnek:

- átmeneti gondozás: helyettes szülői ellátás,
- gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona,
- házi átmeneti gondozás
- napközbeni ellátások: házi gyermekfelügyelet, bölcsőde, hetes bölcsőde, családi napközi

Az illetékes gyermekjóléti szolgálat az elhelyezési értekezleten képviselt megalapozott javaslata elkészítéséhez, a gyermekproblémájának megoldásában érintett szakemberek részvételével esetmegbeszélést szervezhet 30 napon belül, melyről emlékeztető készül.

Célja:

a gyermek érdekének megfelelő helyben elérhető legjobb ellátás

- felkutatása,
- kompetenciák megosztása, felelősségek megfogalmazása,
- közös javaslattétel
-

Felmerülő probléma:

- a gyermekjóléti szolgálat nem értesül időben a gyermek szakellátásba kerülésének tényéről

Megoldási javaslat:

- folyamatos, hatékony együttműködés, információcsere a szolgáltatók között

Felmerülő probléma:

- a TEGYESZ nem kapja meg időben az adatlapokat a gyermekről

Megoldási javaslat:

- a megyei szociális és gyámhivatalok nyomatékosítsák a gyámhivatalok ez irányú törvényi kötelezettségét

A gyámhivatal a gondozási hely meghatározásának érdekében először meghallgatja a gyermek szülőjét, majd megkéri a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által működtetett megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek állapotáról.

A gyámhivatal a szülő és a szakértői bizottság véleményén kívül az elhelyezésre vonatkozó döntése során figyelembe veszi, hogy „a gyermeket elsősorban örökbefogadó szülőnél, nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges, gyermekotthonban, illetve a Szociális törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában kell elhelyezni” /Gyvt. 82.§(2)/

További szempontok figyelembevétele is szükséges a legmegfelelőbb hely meghatározásához, ezek a következők:

- a gyermek életkora, egészségi állapota, neveltségi szintje,
- testvéreivel való együttes elhelyezésre törekvés,
- nevelésének megkívánt folyamatossága,
- vallási és lelkiismereti meggyőződése,
- illetve, hogy korábbi lakóhelyéről és nevelési-oktatási intézményétől lehetőleg ne szakadjon el, vagy ne kerüljön messze (más esetben ellenkezőleg: kerüljön messze)

Annak érdekében, hogy a gyámhivatal megtalálja a gyermek számára az egészségi állapotának és igényeinek a legmegfelelőbb helyet, segítséget kap a területi gyermekvédelmi szakszolgálattól, ahol nyilvántartást vezetnek a nevelőszülőnél, gyermekotthonban, lakásotthonban, vagy fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában elhelyezett gyermekekről és az üres férőhelyekről, valamint az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőkről, gyermekotthonokról, lakásotthonokról.

Az elhelyezés folyamata

A gyermek elhelyezésére vonatkozó elhelyezési javaslatot, illetve az elhelyezési tervet a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által összehívott *elhelyezési értekezleten* fogalmazzák meg a résztvevők.

„A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata (...) a gyermek egyéni elhelyezési tervének elkészítéséről való gondoskodás a gyámhivatal megkeresésére...” (Gyvt. 60.§)

Az elhelyezési terv elkészítésénél a szakszolgáltatnak több szempontot kell figyelembe vennie.

A szakszolgálat által működtetett megyei szakértői bizottság szakvéleményt ad és javaslatot tesz az elhelyezés formájára.

A szakvélemény elkészítéséhez a gyermek személyiségvizsgálatára kerül sor. Felmérik a gyermek egészségi állapotát, elvégzik a pedagógiai és pszichológiai vizsgálatát értelmi szintjére, személyiségének fejlettségi fokára, neveltségi állapotára vonatkozóan, valamint feltárják a személyiségfejlődés, vagy a magatartás esetleges zavarainak okát.

Ezen kívül a szakszolgálat figyelembe veszi a gyámhivatal által a rendelkezésére bocsátott, esetleges korábbi gyermekvédelmi gondoskodásra vonatkozó iratok, a gyermekjóléti szolgálat által megküldött adatlapok, dokumentumok tartalmát. Megkéri a gyermeket ideiglenesen befogadó otthon vezetőjétől, vagy szolgáltatást nyújtótól a gyermekkel kapcsolatos tapasztalatairól készített írásos összefoglalót.

Abban az esetben, ha a gyermekjóléti szolgálat részéről nem volt megelőző családgondozás, nincsenek az előzményre vonatkozóan dokumentumai, és csak a gyámhivatal megkeresése útján szerez tudomást az esetről, akkor fel kell tárnia az eset hátterét. Meg kell vizsgálnia, hogy mi a gyermek számára a legmegfelelőbb megoldás.

Tapasztalatait és véleményét a szakszolgálat részére meg kell küldenie annak érdekében, hogy az elhelyezési értekezlet előkészítése során azt figyelembe tudják venni a szakszolgálat munkatársai.

Az elhelyezési javaslat elkészítése érdekében a szakszolgálat elhelyezési értekezletet hív össze.

Az elhelyezési értekezletre meg kell hívni:

- a gyermeket és szülőjét,
- a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot,
- a javasolni kívánt gondozási hely képviselőjét, vagy a javasolni kívánt nevelőszülő és működtetőjének képviselőjét,
- a gyermekjogi képviselőt

Más megye (illetve a főváros) ellátási kötelezettsége alá tartozó gyermek befogadását a javasolni kívánt gondozási hely képviselője, a fenntartójának egyetértésével vállalhatja.

Az elhelyezési értekezleten résztvevők véleményét, mely a szakszolgálat által előterjesztett javaslatra vonatkozik, írásban rögzíteni kell.

A gyermek gondozási helyének meghatározására vonatkozó javaslat megszületését követően meg kell fogalmazni a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és rögzíteni kell a szükséges intézkedéseket.

Ehhez el kell készíteni a gyermek egyéni elhelyezési tervét, melyhez külön értekezletet is összehívhat a szakszolgálat, de a gyakorlatban a két feladat egy értekezlet keretében szokott megvalósulni.

Felmerülő probléma:

- Elegendő idő, információ hiányában a két tárgyalás (tervezési, elhelyezési) összevonódik, így előfordulhat, hogy a gyermek nem kerülhet haza a családjába, vagy a számára legmegfelelőbb gondozási helyre.

Megoldási javaslat:

- Speciális ellátást igénylő gyermek, illetve nehéz, vitatható kérdések esetén, bármely résztvevő kezdeményezésére lehetőség legyen több elhelyezési értekezlet összehívására is.

A terv elkészítésében részt vesz:

- a gyermek,
- a szülő,
- a (lakóhely szerint) illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozója, a hivatásos gyám,
- meghívhatók a Gyvt.17.§(1) bekezdésében meghatározott szervezetek képviselői, illetve olyan további személyek, akik az elhelyezési terv megvalósításához hatékony segítséget nyújthatnak.

A 15/1998. NM rendelet (IV.30.) 140.§-át figyelembe véve „az egyéni gondozási nevelési tervet úgy kell elkészíteni, hogy alkalmas legyen a gondozott gyermek saját családjába való visszatérésének, az örökbefogadásának, vagy más családot pótló környezetbe kerülésének segítésére.”

Egyéni elhelyezési terv

Fontos tartalmi elemek:

- az átmeneti nevelés tervezett időtartama;
- kinek a gondozásába kerülhet vissza a gyermek;
- a szülőkkel és a gyermekkel kötött részletes megállapodás, amely lebontja a feladatokat, nevesíti a végrehajtásukhoz szükséges segítséget, emellett konkrétan megnevezi a felelősöket és a pontos határidőket;
- a folyamatos és rendkívüli kapcsolattartás módja, helye és gyakorisága a szülőkkel, rokonokkal, egyéb személyekkel;
- a családgondozók közötti munkamegosztás, az egyes családgondozók feladatai (együttműködésükről szóló megállapodás)

Mindezek alapján indokolt, hogy a szakellátás és az alapellátás családgondozója minél előbb - lehetőleg egy héten belül - vegye fel a kapcsolatot egymással.

Az egyéni gondozási-nevelési tervből egy példányt kapjon meg a gyermekjóléti szolgálat családgondozója is.

A szakmai rendelet meghatározza a gyermekjóléti szolgálat családgondozójának a feladatát, miszerint az elhelyezést követő két hónapon belül a gondozási helyén fel kell keresni a gyermeket (a szakellátás családgondozójának pedig a vérszerinti családot az otthonában).

Forrás: Konszenzus Kiadvány Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok VI. Országos Konszenzus Konferenciája 2006.; Elérhető: www.mogyesz.hu

IGAZOLATLAN ISKOLAI HIÁNYZÁSOK-DILLEMÁK EGY ESET KAPCSÁN

Már-már legendásnak tekinthető a gyermekjóléti szolgálat történetében, a város perifériális körzetében élő H. család. Emberemlékezet óta gondozásban állnak, szinte folyamatosan születnek náluk a gyermekek, egyik a másik után. A szülők jelenleg tizenkét gyermeket nevelnek saját háztartásukban. Pontosabban, ebből kettő gyermek már nagykorú, de még szüleikkel és testvéreikkel élnek együtt. A legifjabb H. 2010-ben született.

A család évekkel ezelőtt megvásárolt egy vakolatlan, rozoga házat, amelynek udvarát a beköltözés óta nem rendezték. Kutyák, macskák, malacok, libák ténferegnek az utca és az udvar között, mivel kerítés sincs.

A ház berendezése szegényes, az alapvető bútorokkal - ágyak, szekrény, néhány szék és kályha - felszerelve.

A család az évek során négy családgondozót „fogyasztott el”, az ötödik éppen most igyekszik a gondozási tervben leírtakat betartatni a kötelezett családtagokkal, több-kevesebb sikerrel.

A gondozási célok között eddig minden esetben szerepelt a lakókörnyezet rendben tartása, a gyermekek testi higiénéjének biztosítása, továbbá – kiemelten - a tankötelezettség teljesítése.

A két legidősebb – már nagykorú - gyermek, Józsi és Éva elvégezték az általános iskola 8 osztályát, azonban, az egyébként értelmes, jó képességű fiatalok ezen a szinten megrekedtek. Józsi „megnősült” – 14 éves, védelembe vett barátnője első gyermeküket várja -, Éva pedig a „bébi csőz” és takarítónő szerepét tölti be népes családjában.

A korábbi években általános problémaként jelentkezett a H. családban, hogy a tanköteles korú gyermekek csak alkalmyszerűen jártak iskolába, és a nagycsoportos óvodások sem vitték túlzásba az intézményben történő megjelenést. Rendszeresen érkeztek jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz az oktatási-nevelési intézményekből, az aktuális családgondozó a szülőket minden esetben tájékoztatta az igazolatlan hiányzások következményeiről. A szülők végighallgatták az intelmeket, egyetértően bólogattak, majd minden folytatódott tovább ugyanúgy, mint azelőtt.

A 2010-ben bekövetkezett jogszabályi változás¹, mely a családi pótlék felfüggesztésével, és pénzfelhasználási terv készítésével „bünteti” a renitens hiányzókat és családjukat, valamelyest segített abban, hogy a krónikus mulasztókat a szakemberek visszaállíthassák a rendszeres iskolába járók sorába. Az itt bemutatott család eddig igazolatlanul hiányzó gyermekei, hirtelenjében buzgó óvoda- és iskolalátogatók lettek – kettő kivételével. Ez a két fiúgyermek - a 16 éves János és a 13 éves Péter - továbbra sem mutatott hajlandóságot az iskolapad koptatására.

Mindkét gyermek védelembe vételére sor került már a 2009-es év során, természetesen a veszélyeztetettség legfőbb okaként az igazolatlan iskolai hiányzás szerepelt. A védelembe vételi határozat szerinti prioritás a gyermekek diákotthoni elhelyezésének biztosítása, és a rendszeres iskolába járás.

János és Péter speciális oktatást-nevelést biztosító iskolába járnak. Vagyis - oda kellene járniuk. Azonban a két fiú öntörvényű, alacsony intellektusú, és az értelmi fejlődést támogató családi háttér is hiányosan funkcionál esetükben. A fiúk sem iskolába, sem diákotthonba nem akarnak menni, a szülők pedig, saját bevallásuk szerint már „nem bírnak” gyermekeikkel, nem tudnak rájuk hatni. Egyben azonban biztosak: ahogyan az iskolából és a diákotthonból, úgy a gyermekotthonból, vagy nevelőszülőtől is meg fognak szökni a fiúk, mert sehol másutt nem érzik jól magukat, csak otthon.

Az eddigiek alapján a családgondozó a következő dilemmákat fogalmazta meg magában:

A család, amely az együttműködési hajlandóságot tekintve, eddig sem tartozott az élenjárók közé (bár a kapcsolat azért minimum szinten működik), vajon képes lesz-e valaha – akár hathatós segítség mellett - a kiskorú gyermekek értelmi fejlődését megfelelően biztosítani? Van-e elegendő szülői motiváció a

¹ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68/A. 68/B. és 68/C §. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. Kormányrendelet 91/A - 91/R §

gyermek taníttatására egy olyan családban, ahol a nagyobb gyermekek a lovas kocsin ülve, „vasazással” töltik napjaikat, szüleikhez hasonlóan, kvázi családi hagyományként? Továbbá mit lehet kezdeni két, értelmi fogyatékkal élő gyermekkel, akik az ösztön szükségleteik kielégítésén kívül, túl sok mindenre nem éreznek késztetést?

Aztán ott van még az örök gyermekvédelmi dilemma:

Hol jobb a gyermeknek: a vér szerinti családban, ahol az alapvető érzelmi- és életszükségletek kielégítésén túl, nagyjából semmi más nem történik, vagy átmeneti nevelésben, ahol idegenek próbálják elérni a gyermekeknél azt, ami még a szülőknek sem sikerült, kisebb érzelmi hatások mellett?

A védelemben vételi sajátossága, hogy nem lehet a végtelenségig nyújtani, főként, hogy a jogszabályi változások következményeképpen, két évenként felülvizsgálják annak hatékonyságát².

Jelen esetre vonatkoztatva, újabb dilemmák merülhetnek fel, hiszen az eljárás hatékonysága erősen megkérdőjelezhető a két fiú esetében, legalábbis a rendszeres iskolába járásra vonatkozóan: amennyiben a védelemben vételi határozatban leírtak nem teljesülnek, az érintettek a magatartási szabályokat nem tartják be, ennek következtében a kiskorúak veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, akkor a gyermekjóléti szolgálat tegyen-e javaslatot a kiskorúak átmeneti nevelésbe vételére? Leegyszerűsítve: **a vér szerinti családban élő gyermekek kerüljenek-e átmeneti nevelésbe azért, mert nem járnak rendszeresen iskolába?**

Hozzá kell tenni az eddigiekhez azt a fontos momentumot, hogy a bemutatott családban a védelmező-óvó funkció erőteljesen működik. A tagok már-már szimbiózisban élnek egymással, a nagycsalád érzelmi irányítója az édesanya, aki akár az anya archetípusa is lehetne. A gyermekek láthatóan jól érzik magukat a fészek-melegben, fizikálisan-érzelmileg ragaszkodnak édesanyjukhoz. Az apa a klasszikus szereposztás szerint családfenntartó, a szigorúságot képviseli, de ő is az anya fizikai-lelki hatása alatt áll. A családgondozó minden alkalommal megérzi ezeket a hatásokat, amikor látogatást tesz a családnál.

Körvonalazódott tehát egy olyan szakmai dilemma, amely a döntés előkészítést, és magát a döntést is befolyásolhatja.

A védelemben vételi határozatban előírt magatartás szabályok betartatásáért a kirendelt családgondozó a felelős. Amennyiben a magatartási szabályokat az érintett család tagjai nem tartják be, nem működnek együtt a cél megvalósítása érdekében, ez által a kiskorúak veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, abban az esetben a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tehet más gyermekvédelmi intézkedés megtételére.

A bemutatott családra vonatkoztatva tehát, a határozatban előírtak – iskolába járás, kollégiumi férőhely igénybe vétele – nem teljesültek, a védelemben vétel nem érte el a kívánt hatást, tehát a kiskorúak esetében, más gyermekvédelmi intézkedés megtételére kell javaslatot tenni - a „nagy könyv” szerint.

A döntés következményei lehetnek, hogy a fiúk észhez térnek, átmeneti neveltként belátják, hogy iskolába kell járniuk, hiszen ez a jól felfogott érdekük, továbbá a szüleik is életre szóló leckét kapnak abból, hogy mi a következménye annak, ha nem teszik meg a szükséges lépéseket gyermekeik veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

Fenti megállapítás természetesen nem mentes az iróniától.

² A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68. § (5) bekezdés b) pontja. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. Kormányrendelet 90. § (5) bekezdés f) pontja

A valóságban, és a jelen esetről annak mérlegelése mindenképpen szükséges, hogy a veszélyeztetettség valóban csak abból áll-e, hogy a gyermekek nem járnak iskolába, vagy emellett más típusú veszélyeztetettség is jelen van? Továbbá arra is érdemes odafigyelni, hogy a jelenlegi értelmi veszélyeztetettség előzményeit tekintve, mekkora a szülők felelőssége, hiszen ez adódhat egy folyamatos elhanyagolásból, a szülői motiváció, folytatólagos hiányából, de adódhat a serdülőkorúak nehezen kezelhetőségéből, kortársi hatások összeadódásából is.

Ennél a pontnál jelentkezik még egy újabb dilemma: mekkora az aktuális családgondozó felelőssége abban, hogy az évek során, a családban nem alakultak ki bizonyos készségek, amelyek a kiskorúak veszélyeztetettségének megelőzéséhez vezethettek volna? Továbbá, rendelkezésre álltak-e bizonyos jogszabályi eszközök, egyéb szolgáltatások, intézkedési lehetőségek, amelyek a családgondozó munkáját megtámoghatták volna?

Fentiekből adódik, hogy egy eset mindig komplex, többoldalú megközelítést igényel. Nem elegendő szárazon értelmezni a jogszabályokat, követni a merev protokollt, minden esetben szem előtt kell tartani a szociális munkának azt a szegmensét, hogy a megoldás legyen egyedi, és egyénre szabott. Ez nem azt jelenti, hogy „kivételezünk” egyes családokkal, legalábbis nem szabad, hogy ezt jelentse. De mindenképpen mérlegelni kell az előzményeket, okokat, és legfőképpen a döntés várható következményeit.

Megoldási terv lehet tehát az adott családnál a további intenzív családgondozás, a gyermekekkel és szüleikkel történő közös beszélgetések, szoros kontroll alkalmazása, esetleg az (egyébként legtöbbször nem az eredeti funkcióját betöltő) magántanulói státusz létesítése, és csak legvégső esetben a gyermekek családból történő kiemelés. Lehetséges, hogy a legnagyobb igyekezet ellenére sem marad más megoldás, mint megtenni a szükséges javaslatot más gyermekvédelmi intézkedésre, azonban nem biztos, hogy minden esetben ez az adekvát megoldás.

Az esettanulmányt készítette:

Tarsoly Edéné SzocioNet DDRMHSZK családgondozó

JOGSZABÁLYVÁLTOZÁS

Az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási, fogyatékosügyei és foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXI. törvény 2011. 01.01-i hatállyal módosult a gyermekvédelmi törvény

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) módosításának főbb elemei

1. A gyermekvédelmi jelzőrendszerre vonatkozó szabályozás módosul a gyermekmunka elleni fellépés érdekében **(Gyvt. 17.§(1) bekezdés k) pont)**. Annak érdekében, hogy a gyermekmunka ki tudódjon és a gyermekvédelmi rendszer a megfelelő intézkedéseket meg tudja tenni a jogszabály beemelte a jelzőrendszeri tagok körébe a **munkaügyi hatóságot**.

2. A módosítás az iskolakezdést kívánja elősegíteni a gyermekek és szülei számára a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatás folyósítási időpontjának módosításával **(Gyvt. 20/A. § (1) bekezdés a) pont)**. **Ezért a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatás folyósítási időpontja július hónapról augusztusra módosul.**

3. **Változik az óvodáztatási támogatásra vonatkozó szabályozás. (Gyvt.20/C. § (1) bekezdés aa) és ac) pont) Az óvodáztatási támogatás feltételrendszerében a három havi rendszeres óvodába járás helyett a két havi rendszeres óvodába járást ír elő a módosítás.**

4. **A felügyelt kapcsolattartás bevezetésével, valamint a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezések pontosításával a jogalkotó célja elősegíteni az átmeneti gondozásban részesülő, illetve a családjából**

kiemelt gyermek és a szülő közötti sikeres kapcsolattartást, amely a gyermek hazagondozásának, saját családjába való visszakerülésének feltétele. **(Gyvt.34. § (1)-(8) bekezdés)** **A módosításban bevezetésre került a bentlakásos gyermekintézményben, a helyettes szülőnél és a nevelőszülőnél biztosított ellátásnál a kapcsolattartás új módja, a felügyelt kapcsolattartás.**

5. Változott a gyermekjóléti szolgálat rendelkezésére álló ügyintézési határidő a védelemben vétel során felmerülő családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megvizsgálására vonatkozóan. **(Gyvt. 68/B. (3) bekezdés)** A módosítás alapján a gyermekjóléti szolgálat a megkereséstől számított **korábbi tíz munkanap helyet, tizenöt napon belül tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét** vizsgálatának eredményéről, és tesz javaslatot szükség esetén a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

6. A módosítás érinti a védelemben vételt. **(Gyvt. 69.§ (4) bekezdés)** **A védelemben vétel meghosszabbodik az iskoláztatási támogatás folyósítása felfüggesztése megszűntetéséig** abban az esetben, ha gyermek betöltötte a nagykorúságát)

7. A módosítás értelmében, a bölcsődékben a nyári nyitva tartás rendjét a fenntartó hagyja jóvá. **(Gyvt.42.§ (5) bekezdés)** A nyári időszakban a fenntartó dönthet – szülői igény esetén – a bölcsődés gyermekek intézményi gondozásának megszervezéséről.

8. Változott a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának az alapja. (Gyvt.148. §(3) bekezdés)

A gyermekek napközbeni ellátása (a továbbiakban: gyermekétkeztetés) intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltsége és a nyersanyagköltség legfeljebb 50%-át kitevő rezsiköltség egy ellátottra jutó napi összege.

9. A legrászorulóbb családok – azaz a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, gyermekeket nevelő családok – számára továbbra is **ingyenes** a bölcsődei, az óvodai és jelenleg az **általános iskola egy–nyolc** évfolyamán biztosított étkeztetés. **(Gyvt.148. § (5) bekezdés ac) pont)** A törvénymódosítás **2011. évtől az általános iskola nyolcadik** évfolyamán tanuló és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára is **kiterjeszti az ingyenes gyermekétkeztetést.**

10. A jogszabályváltozás elő kívánja segíteni a családi napközi, mint napközbeni kisgyermek-ellátási forma elterjesztését a települési önkormányzatok körében. **(Gyvt.94.§ (8) bekezdés)** Célja, hogy a tízezer lakónépesség feletti települési önkormányzatok számára hangsúlyossá tegye, hogy **a bölcsőde kötelező fenntartása mellett** más napközbeni ellátási formával, tehát **családi napközi biztosításával is megoldható a 3 év alatti gyermekek ellátása.**

11. A módosítás **lehetőséget teremt a várandós anya férjének vagy élettársának a befogadására a családok átmeneti otthonába. (Gyvt.51.§ (3) bekezdés b) pont)** Az együttes elhelyezés indoka, hogy a gyermeket váró anya mellett ebben az időszakban támaszt, segítséget jelentő személy legyen. Továbbá annak megelőzése, hogy az apa nem idegenedjen el gyermeke anyjától, és a közös lakhatási megoldások keresésére is nagyobb esélyük legyen.

12. **A módosítás a speciális hivatásos nevelőszülő mellett nevesíti a különleges hivatásos nevelőszülőt. Gyvt.54.§ (4) bekezdése.** A különleges hivatásos nevelőszülő alkalmazásának lehetővé tételével a speciális hivatásos nevelőszülő mellett nevesítést nyer a tartósan beteg vagy fogyatékos, illetve a 3 év alatti gyermeket ellátó hivatásos nevelőszülő tevékenysége.

13. Részben előzőekhez kapcsolódik a három év alatti különleges szükségletű gyermek után járó nevelési díj és külön ellátmány egyértelmű kimondása. **(Gyvt.56.§ (2) bekezdés b) pont és 56.§ (3) bekezdés)** A különleges szükségletű gyermek után járó nevelési díj és külön ellátmány a 3 év alatt gyermek esetében is megilleti a nevelőszülőt, hivatásos nevelőszülőt.

14. A módosítás pontosítja a nevelőszülő utógondozói feladatait. **(Gyvt. 55.§ (7) bekezdés)** A nevelőszülő teljes körű ellátást nyújt a saját háztartásában elhelyezett utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtteknek.

15. A családi pótlék felhasználásával összefüggésben – a gyermeknek vagy családjának – okozott kárért való önkormányzati felelősség megfogalmazása törvényi szintű szabályozást igényelt. **(Gyvt. 68/C.§ (3) és Gyvt. 68/C.§ (4) bekezdés)** A jegyzői gyámhatóság által kirendelt eseti gondnok esetleges jogszerűtlen eljárása nem foszthatja meg a gyermeket és a családját a nekik járó ellátástól. Ezért mögöttes felelősként, vétkességre tekintet nélkül felel a települési önkormányzat az eseti gondnok által okozott kárért. Azonban az önkormányzat kérheti az eseti gondnoktól a kár megtérítését.

16. A Gyvt. Harmadik Része kiegészült „*A nyílt örökbefogadást elősegítő tevékenység*” fejezettel. **(Gyvt. 69/A.§-69/E.§)** A módosítás az örökbefogadást elősegítő magánszervezetekre vonatkozó, kormányrendeleti szinten rögzített szabályokat [127/2002. (V. 21.) Korm. rendelet] – a megfelelő módosításokkal – áttemeli a Gyvt.-be. Tekintettel az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek által végzett adatkezelésre (nyilvántartás vezetése az érintettekről stb.), valamint arra, hogy e szervezetek

tevékenysége alapvető jogokat érint, ezért garanciális szempontból a rájuk vonatkozó főbb rendelkezések törvényi és nem kormányrendeleti szintű rendezése szükséges.

17. Korábban nem volt rá lehetőség, hogy a családba fogadott gyermeket védelembe vegyék, a jogszabályváltozás ezt lehetővé tette. **(Gyvt.70.§ (6) bekezdés)** A módosítás a családba fogadás fennállása alatt is lehetővé teszi a védelembe vétel elrendelését.

18. Az Alkotmánybíróság megsemmisítette [114/2010. (VI. 30.) AB határozat] a Gyvt. 72. § (4) bekezdés második mondatát, amely kizárta az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntés elleni fellebbezést. **(Gyvt.72.§ (4) bekezdés)** A jogszabály módosítás alapján lehetőség van az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntés elleni fellebbezésre.

19. A módosítás tartalmazza a Gyvt. fentiekén túli egyéb **pontosító jellegű módosításait (Gyvt. 5.§ o) pontja) ; (Gyvt. 39.§ (4) bekezdés a) pont és Gyvt.39.(4) bekezdés c) pont) ; (Gyvt. 62.§-63.§)**

Így sor került a várandós anya válsághelyzetének meghatározására **A korábbi „várandós anya szociális válsághelyzete” helyett a „várandós anya válsághelyzete” került meghatározásra**, valamint a gyermekjóléti szolgálat és a területi gyermekvédelmi szakszolgálat feladatainak pontosítására.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban Cst.) módosításának főbb elemei

20. A Cst. módosításának elsődleges célja a gyermekgondozási segély (GYES) szabályainak a módosítása. A módosítás megváltoztatta a GYES folyósítási idejét. **(Cst.20.§ (1) a) pontja)** A GYES korábbi két évről három évre történő visszaállítására került sor.

21. Módosult a GYES melletti keresőtevékenység korlátozása. **(Cst. 20/B.§ (3) bekezdés) ; (Cst 21.§ (1)és (2) bekezdés) valamint (Cst. 21/A.§ (1) bekezdés és Cst. 21/A.§ (2) bekezdés)** A gyermeknevelési támogatás melletti munkavégzés nem haladhatja díjban részesülő személy, a gyermek egyéves kora után időkorlátozás nélkül folytathat kereső tevékenységet meg a heti 30 órát amennyiben a munkavégzés nem a munkavégző otthonában történik. Továbbá a gyermekgondozásban részesülő személy a gyermek egy éves kora előtt nem folytathat kereső tevékenységet. Abban az esetben, ha tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevel a gyermekgondozási. Időkorlátozás nélkül folytathat kereső tevékenységet a kiskorú szülő gyermekének gyermekgondozási segélyben részesülő gyámja. Amennyiben a gyermekgondozási segélyben a nagyszülő részesül, kereső tevékenységet csak a gyermek hároméves kora után folytathat a fentiek alapján. Abban az esetben, ha a gyermek napközbeni ellátást biztosító intézményben kerül elhelyezésre, a nagyszülő számára nem jár gyermekgondozási segély.

22. A jogszabály megteremti az „örökbefogadói GYES” jogintézményét. **(20/B. § (1) bekezdés)** A tizedik életévét még be nem töltött gyermek örökbefogadását követően az örökbefogadó szülők valamelyike 6 hónap időtartamban akkor is igénybe vegye a GYES-t, ha az általános szabályok szerint arra már nem, vagy 6 hónapnál rövidebb időre lenne jogosult.

A gyermekvédelmi törvénnyel kapcsolatos jogszabályváltozások elérhetőek a Magyar Közlöny 200-ik számában <http://kozlony.magyarorszag.hu/pdf/8072>

„ILYEN VOLT-ILYEN LETT” ÉS „GYERMEKI JOGHOZ MÉLTÓAN” című SÉRÜLT, ILLETVE HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SZOBÁIT FELÚJÍTÓ PROJEKTJÉNEK ZÁRÓ RENDEZVÉNYE

2010.12. 16-án került megszervezésre a Városháza dísztermében a sérült, illetve hátrányos gyermekek szobáit felújító projektjének záró rendezvénye.

A Vadvirág Alapítvány és a Kapos Dynamic SE szervezésében a közelmúltban megújult 6 kaposvári sérült, ill. hátrányos helyzetű kisgyerek szobája.

A munkálatokat önkéntes szakemberek, diákok, magánszemélyek végezték. A programot állami támogatással valósítottuk meg. További segítséget helyi vállalkozók nyújtottak.

A kaposvári iskolák közül az Építőipari, Faipari Szakközépiskola és Kollégium mesterei és tanulói jelentős mértékben hozzájárultak a felújításokhoz. Hasonló támogatást nyújtott a nagybajomi Kolping Szakiskola.

Az Iparművészeti Szakközépiskola diákjai a szobák falainak díszítésében, a Munkácsy Gimnázium egy osztályának tanulói pedig a pakolásban segítettek sokat.

A támogatott gyermekek a Bárczi MK, a Duráczky MK, a Napsugár MK és a Vadvirág Alapítvány ellátottjai közül kerültek ki.

A programot Torma János tanácsnok nyitotta meg. Köszöntőjében méltatta a támogatók, résztvevők, önkéntesek tevékenységét.

A továbbiakban Csapó Virág, a Csiky Gergely Színház színművészeinek előadásában hallgathattak a vendégek „Karácsonyi mesét”.

A rendezvényt Dr. Heintz Tamás zárta, majd a Kolping Katolikus Szakiskola látta vendégül a megjelenteket.

Az emlékeztetőt készítette:
Hegedűsné Váradi Klára SzocioNet DDRMHSZK családgondozó

„SZOCIONET KARÁCSONY”

2010.12.23-án az Intézményünk ellátási területe alá tartozó rászoruló gyermekek részére rendezett karácsonyi ünnepségen 150 család jutott ajándécsomaghoz. A rendezvénynek a műszaki szakközépiskola épülete adott helyet, ahol 350 gyermeket láttak vendégül a szervezők. Az ajándécsomagok mellett cipős dobozban is érkezett egy csöppnyi szeretet a kaposvári rászoruló gyerekekhez. A részt vevők számára műsorral kedveskedett a Kaposvári Keresztény Közösség Bábcsoportja, a Füred Rock Szín Kör, továbbá immár rendhagyó módon az intézmény családgondozói munkatársai is.

A rendezvényt támogatásukkal segítették: Herbária Szaküzlet Kaposvár, Három Királyok Gyógyszertár, Magyar Cukor Zrt., Lions Club, Florida Burger City, Galvanochem Vegyipari és Ker. Kft., Privát Húsfeldolgozó Kft., Arany Sas Patika, Kometa 99 Zrt., Vitamin Expressz 2006. Kft., Fonte Viva Kft., Somogy Temetkezési Kft., BÓ-NA-FA Kft., Forma Kft.

Az emlékeztetőt készítette:
Solymosi Mária SzocioNet DDRMHSZK módszertani szaktanácsadó

A SOMOGY MEGYEI GYERMEKVÉDELMI RENDSZER ÁTSZERVEZÉSE

A Somogy Megyei Közgyűlés a 106/2010.(XI.27.) ügyszámú határozata alapján a fenntartásában működő gyermekvédelmi intézményrendszer átszervezését 2011. január 01-jei hatállyal a következőképpen rendeli el:

a) A Somogy Megyei Önkormányzat II. sz. Gyermekvédelmi Intézménye Óvodája, Általános Iskolája elnevezését **Somogy Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Igazgatósága** névre változtatja.

b) A Somogy Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Igazgatóságához telephelyként csatolja a Somogy Megyei Önkormányzat I. sz. Gyermekvédelmi Intézményének és a Somogy Megyei Önkormányzat Zita Speciális Gyermekotthonának szakmai egységeit, valamint a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ szervezeti egységeit.

c) Az új integrált gyermekvédelmi intézmény a következő szakmai egységeket foglalja magában:

- **Somogy Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Igazgatósága Százsorszép Gyermekotthona, Marcali;**
- Kékmadár Gyermekotthona Nagybajom,
- Befogadó Otthona Kaposvár,
- Gyermek- és Utógondozó Otthona Kaposvár,
- Zita Speciális Gyermekotthona Kaposvár,
- Óvodája, Általános Iskolája és Gyermekotthona, Nagyszakácsi
- I.sz. Lakásotthoni Hálózata;
- II. sz. Lakásotthoni Hálózata;
- III. sz. Lakásotthoni Hálózata.

Az összevonás eredményeként a jelenleg szakmailag önálló gyermekvédelmi intézmények egy központi, integrált gyermekvédelmi intézmény keretén belül működnek tovább, vagyis a megye valamennyi gyermekvédelmi szakellátási feladatait – kivéve a különleges igényű gyermekek teljes körű gondozását – egy intézmény látja el.

A gyermekvédelmi intézményrendszer átszervezésének a gyakorlati megvalósulására várhatóan hónapok múlva kerül sor, addig változatlan a szakellátás intézményeinek elérhetősége.

A feladatellátására és a változásokra vonatkozó konkrét információk (elérhetőség, beosztások, feladatok elosztása) továbbítására a későbbiekben kerül sor a gyermekjóléti szolgálatok számára.

Forrás: <http://www.som-onkorm.hu/kozgyules/letoltes.php?mi=eloterjesztes&id=851>

<http://www.hatrend.somogy.hu:8080/VIR/HatRend.nsf/MainPage?OpenFrameset>

AKKREDITÁLT SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS

A SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti Csoportja felhívja figyelmüket a 2011-es évben megszervezésre kerülő, akkreditált szakmai továbbképzéseire.

A szakmai műhelysorozat 2011 márciusától, „A gyermekjóléti szolgáltató és az észlelő és jelzőrendszeri tagok együttműködő tevékenysége a szakmai munka során” címmel kerül megszervezésre.

A továbbképzés három helyszínnel indul, ezek: **Marcali, Curgó, Kaposvár.**

Az egyes fórumok témái:

- Az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével és természetben történő nyújtásával kapcsolatos jogszabályváltozások gyakorlati tapasztalatai. A jegyzői gyámhatóságok, közoktatási intézmények, és gyermekjóléti szolgáltatók együttműködésének eredményei az új jogintézmény alkalmazása során.
- A gyermekjóléti szolgáltató feladatai a kábítószer használat megelőzésében valamint a droghasználó gyermek gondozása ellátása során. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében működtetett észlelő-és jelzőrendszer feladatai, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése család gondozás keretében.
- A védőnői tevékenység és a gyermekjóléti szolgáltatás kapcsolódási pontjai. Az együttműködés eredményességének teljesülése érdekében az egymás munkáját kiegészítő segítő folyamatok megvalósulása a két szakterület szakemberei között.
- A gyermekjóléti szolgáltató által biztosított kórházi szociális munka célja a gyermeki jogok tükrében. A kórházi szociális munkás részvétele a kórház életében, az együttműködés gyakorlati megvalósulásának formái. Adatok kezelése a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Gyermekkorú normaszegők. A gyermekkorú normaszegéshez vezető okok. Gyermekkorú bűnelkövetők útja a segítőrendszerben
- A büntethetőségi életkor módosulása. A 2010. augusztus 19-től módosított szabálysértési törvény eljárási rendelkezéseinek gyakorlati tapasztalatai.
- Dokumentáció a gyermekjóléti szolgálatokban. Adatok kezelése, nyilvántartása. A gyermekjóléti szolgálatot végző szakemberek dokumentációs kötelezettségei. Esetátadás, statisztikai adatgyűjtés

A kistérségi műhelyek vezetői:

Hartal Katalin intézményvezető Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Központ - **Marcali**

Dr. Porkoláb Lajosné intézményvezető Curgó Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat - **Curgó**

Solymosi Mária módszertani szaktanácsadó SzocioNet DDRMHSZK - **Kaposvár**

A képzésre vonatkozó egyéb információk:

A program engedélyszáma: M-15-036/2010

A program pontértéke: 10 pont

Részvételi díj: 5000 Ft/fő (csak az akkreditáltatni kívánóknak)

A program teljes időtartama: 6 fórum

Célcsoport: családgondozók, családgondozó asszisztensek, szociális segítő, mentálhigiénés munkatársak, szociális munkások.

A szakmai műhelyre a jelentkezési határidő: 2011.02.20.

A jelentkezéshez szükséges adatlap e-mailben továbbításra kerül a Somogy megyében működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

További információk az alábbi címen kérhetők

SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ

Gyermekjóléti Csoport

7400 Kaposvár Ezredév u. 22.

Postacím: 7400 Kaposvár Füredi u. 65-67.

7401 Pf.:150 Fax: 82/511-388, (82) 424-658

E-mail: gyermekjolet@cssk.hu

Kapcsolattartó személy: Solymosi Mária módszertani munkatárs, a fenti elérhetőségeken.